

ABCDE...ik begrijp het!

Kerdoelanalyse SLO

juli 2011

slo

nationaal
expertisecentrum
leerplan-
ontwikkeling

Verantwoording

© 2011 SLO (nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling), Enschede

Alle rechten voorbehouden. Mits de bron wordt vermeld is het toegestaan om zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren dan wel op andere wijze te verveelvoudigen.

Informatie

SLO

Afdeling: Kenniscentrum Leermiddelen

Postbus 2041, 7500 CA Enschede

Telefoon (053) 4840 666

Internet: www.leermiddelenplein.nl

E-mail: leermiddelenplein@slo.nl

1. In hoeverre wordt aan de kerndoelen (versie 2006) voldaan?

1.1 Toelichting

Bij het analyseren van de methoden Nederlandse taal op de kerndoelen is door SLO uitgegaan van de versie herziening 2006. Een aspect van de kerndoelen dat in dit instrument (nog) buiten beschouwing is gelaten, is het cumulatieve karakter van deze generatie kerndoelen. Ook de andere vakgebieden bevatten kerndoelen die mogelijk relevant zijn voor Nederlandse taal. Deze doelen zijn niet opgenomen in het instrument.

Daarnaast dient een opmerking te worden gemaakt met betrekking tot de beperking binnen het instrument kerndoelen Nederlandse taal. Er is bij dit instrument aangesloten bij de werkwijze die binnen SLO gebruikelijk is voor kerndoelanalyse. Onderzocht wordt óf de kerndoelen in de methode aan de orde komen. De mate waarin onderwerpen en vaardigheden uit de kerndoelen aan de orde komen, wordt niet onderzocht.

1.2 Kerndoelen Nederlandse taal

De overheid heeft voor het vak Nederlandse taal twaalf kerndoelen (herziening 2006) geformuleerd, verdeeld over drie domeinen. Voor begrijpend lezen zijn de volgende vijf kerndoelen (gedeeltelijk) relevant:

Schriftelijk taalonderwijs

- 4 De leerlingen leren informatie te achterhalen in informatieve en instructieve teksten, waaronder schema's, tabellen en digitale bronnen.
- 6 De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het lezen van school- en studieteksten en andere instructieve teksten, bij systematisch geordende bronnen, waaronder digitale.
- 7 De leerlingen leren informatie en meningen te vergelijken en te beoordelen in verschillende teksten.
- 9 De leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten.

Taalbeschouwing, waaronder strategieën

- 10 De leerlingen leren bij de doelen onder 'mondeling taalonderwijs' en 'schriftelijk taalonderwijs' strategieën te herkennen, te verwoorden, te gebruiken en te beoordelen.

1.3 Analyseresultaten kerndoelen

In principe worden door SLO alleen methoden geanalyseerd op de kerndoelen. Hoewel het pakket *ABCDE... ik begrijp het!* niet als methode is uitgegeven, blijken scholen dit in de praktijk wel zo te gebruiken. Daarom is door de Inspectie van het Onderwijs gevraagd om het pakket toch te analyseren.

Met betrekking tot de nieuwe kerndoelen (herziening 2006) voldoet het pakket **ABCDE...ik begrijp het!** (uitgeverij *Schoolsupport*) voor wat betreft de vijf voor begrijpend lezen relevante kerndoelen aan kerndoel 9 volledig en aan kerndoel 4 gedeeltelijk. Aan kerndoel 6, 7 en 10 voldoet de methode niet.

Bij kerndoel 4 zijn wel authentieke informatieve teksten aangetroffen maar geen digitale bronnen, schema's of tabellen. Ook instructieve teksten zijn niet aangetroffen. Wel aanwezig zijn het gericht zoeken en het selecteren van informatie.

Kerndoel 10 gaat in op het herkennen, verwoorden, gebruiken en beoordelen van leesstrategieën. In het huidige lesmateriaal is dit niet aangetroffen. Bij de uitgever is een strategiekaart in ontwikkeling. Nog niet bekend is hoe de stappen op deze strategiekaart in de concrete lessen worden meegenomen. Zodra het materiaal verschenen is, zal bekeken worden of dit consequenties heeft voor de score.

2. In welke kerninhouden worden de kerndoelen in de methode uitgewerkt?

2.1 Toelichting

Om aan te kunnen geven op welke wijze methoden de kerndoelen concretiseren is door SLO een nadere uitwerking van de kerndoelen in kerninhouden (indicatoren en specificaties) gemaakt. Bij de uitwerking is ook de tekst van de karakteristiek bij het vakgebied meegenomen. De kerndoelen Nederlands zijn door SLO vertaald in indicatoren en vervolgens verder uitgewerkt in (deel)specificaties. Er is getracht deze zo zorgvuldig mogelijk te formuleren. Deze uitwerking is gemaakt in overleg met de Inspectie van het Onderwijs.

2.2 Overzicht van aangetroffen kerninhouden

In de tabel is aangegeven welke specificaties in de methode *ABCDE... ik begrijp het!* aan de orde komen en welke niet.

Legenda:

- A = analyseresultaat
- = aanwezig
- ▣ = gedeeltelijk aanwezig
- = niet aanwezig
- n.v.t. = niet van toepassing.

Domein: Schriftelijk taalonderwijs			
Kerndoel	Indicator SLO	Specificatie SLO	A
4. De leerlingen leren informatie te achterhalen in informatieve en instructieve teksten, waaronder schema's, tabellen en digitale bronnen.		4.1.1 Kennis hebben van informatieve teksten en/of bronnen	▣
		4.1.2 Kennis hebben van instructieve teksten en/of bronnen	□
		4.1.3 Gericht naar informatie zoeken	■
		4.1.4 Het selecteren van informatie	■
6. De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het lezen van school- en studieteksten en andere instructieve teksten, bij systematisch geordende bronnen, waaronder digitale.	6.1 Ordenen van informatie en meningen	6.1.1 Informatie ordenen bij instructieve teksten	□
		6.1.2 Informatie ordenen bij systematisch geordende bronnen	□
		6.1.3 Feiten van meningen onderscheiden	□
7. De leerlingen leren informatie en meningen te vergelijken en te beoordelen in verschillende teksten.	7.1 Informatie en meningen vergelijken	7.1.1 Kritisch lezen	□
		7.1.2 Informatie en meningen met elkaar vergelijken	□
	7.2 Informatie en meningen beoordelen	7.2.1 Teksten op waarde (betrouwbaarheid) beoordelen	□
		7.2.2 Vormen van oordeel	□

<i>Kerndoel</i>	<i>Indicator SLO</i>	<i>Specificatie SLO</i>	A
9. De leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten.	9.1 Het ontwikkelen van een positieve lees- en schrijffattitude	9.1.1 Positieve leesattitude	■
		9.1.2 Positieve schrijffattitude	n.v.t.
Domein: Taalbeschouwing, waaronder strategieën			
10. De leerlingen leren bij de doelen onder 'mondeling taalonderwijs' en 'schriftelijk taalonderwijs' strategieën te herkennen, te verwoorden, te gebruiken en te beoordelen.	10.3 Leesstrategieën	10.3.1 Herkennen	☐
		10.3.2 Verwoorden	☐
		10.3.3 Gebruiken	☐
		10.3.4 Beoordelen	☐

